

CZERWIEC 2021

NEWSLETTER FINTECH

W NUMERZE:

- Zmiany prawne
- Projektowane zmiany prawne
- Inicjatywy UKNF oraz innych organów krajowych
- Wybrane inicjatywy europejskich urzędów nadzoru oraz innych instytucji zagranicznych
- Newsy sektora FinTech – czerwiec 2021

Truple
Konarski
Podrecki
& Wspólnicy

TKP

I. Zmiany prawne:

1. Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach (dalej: „Rozporządzenie”) – [[link](#)]:

- Rozporządzenie określa:
 - ◆ szczegółowy sposób funkcjonowania w bankach systemu zarządzania ryzykiem systemu kontroli wewnętrznej, w tym tryb anonimowego zgłaszania wskazanemu członkowi zarządu lub rady nadzorczej naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku procedur i standardów etycznych;
 - ◆ szczegółowy zakres polityki wynagrodzeń, w tym polityki wynagrodzeń stosowanej w ograniczonym zakresie, oraz sposób jej ustalania (§ 1 Rozporządzenia).
- w ramach rozdziału V Rozporządzenia nałożono na banki obowiązek opracowania i wdrożenia procedury anonimowego zgłaszania przez pracowników naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku procedur i standardów etycznych, która powinna określać m.in.:
 - ◆ sposób odbierania zgłoszeń w sprawie naruszeń, zapewniający w szczególności możliwość odbierania zgłoszeń bez podawania tożsamości przez pracownika dokonującego zgłoszenia;
 - ◆ sposób ochrony pracownika dokonującego zgłoszenia, zapewniający co najmniej ochronę przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania (§ 46 Rozporządzenia);
- Rozporządzenie weszło w życie z dniem 11 czerwca 2021 r., z wyłączeniem wyjątków wskazanych w § 49 Rozporządzenia.

II. Projektowane zmiany prawne:

1. Projekt rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie wykazu krajowych stanowisk i funkcji publicznych będących eksponowanymi stanowiskami politycznymi (dalej: „Projekt”) – [[link](#)]:

- w Projekcie wskazano aż **192 pozycje**, w których wymieniono stanowiska i funkcje publiczne będące tzw. eksponowanymi stanowiskami politycznymi w rozumieniu przepisów AML/CFT;

- rozporządzenie ma wejść w życie z dniem 31 października 2021 r. (§ 3 Projektu), a więc w tej samej dacie co art. 46c ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, który zawiera delegację ustawową do wydania samego rozporządzenia.

2. Prezydencki projekt ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych (dalej: „Projekt”) – [\[link\]](#):

- celem Projektu jest uregulowanie statusu prawnego akceptacji znaków pieniężnych, które są emitowane przez NBP. Z propozycją zmian w tym zakresie wystąpił Prezes NBP do Prezydenta RP;
- w Projekcie proponuje się dodanie do treści ustawy o usługach płatniczych art. 59ea, zgodnie z którym akceptant nie może uzależniać zawarcia z konsumentem umowy o świadczenie usługi lub sprzedaży towaru od dokonania zapłaty w formie bezgotówkowej oraz odmówić przyjęcia zapłaty od konsumenta znakami pieniężnymi emitowanymi przez NBP będącymi prawnym środkiem płatniczym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, poza wyjątkami przewidzianymi w ust. 2 projektowanego przepisu;
- Projektowi nadano nr druku 1221 i skierowano go na I czytanie do Komisji Finansów Publicznych. Zakres projektowanych zmian był szerzej omawiany w poprzednim numerze Newslettera FinTech.

III. Wybrane inicjatywy UKNF:

1. Stanowisko KNF z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie polityki dywidendowej banków komercyjnych w drugim półroczu 2021 r. – [\[link\]](#):

- KNF informuje o przeprowadzonej analizie sytuacji finansowej i otoczenia finansowego sektora bankowego w I półroczu 2021 r. Nadzór uznał za konieczne przyjęcie przez banki komercyjne polityki dywidendowej opartej na ustalonych w 2018 r. kryteriach średnioterminowych, przy uwzględnieniu dodatkowych kryteriów, które odnoszą się do specyficznych rodzajów ryzyka związanych z portfelem walutowych kredytów mieszkaniowych i pandemią COVID-19. Jej szczegółowe zasady określa treść opublikowanego stanowiska KNF;
- w ocenie KNF banki nie powinny podejmować bez uprzedniej konsultacji z nadzorcą innych działań, które mogą skutkować obniżeniem bazy kapitałowej, w tym także ewentualnych wypłat dywidend z niepodzielonego zysku z lat ubiegłych oraz wykupów akcji własnych.

2. Publikacja UKNF z dnia 11 czerwca 2021 r. pt. „Blockchain w ubezpieczeniach” – [\[link\]](#):

- UKNF informuje o opublikowaniu przez EIOPA opracowania dotyczącego technologii blockchain i tzw. smart-contracts w ubezpieczeniach;
- równoległe z ww. opracowaniem, EIOPA opublikowała ankietę celem zebrania opinii od interesariuszy rynku (odpowiedzi można przysyłać do dnia 29 lipca 2021 r.).

3. Publikacja UKNF z dnia 7 czerwca 2021 r. pt. „Raport dotyczący sytuacji finansowej domów maklerskich w 2020 roku” – [\[link\]](#):

- na koniec 2020 r. działalność maklerską w Polsce prowadziło 36 domów maklerskich. Jak przy tym wskazano, ubiegły rok był kolejnym z rzędu, w którym zmniejszyła się liczba domów maklerskich;
- zdaniem KNF, sytuacja sektora w zeszłym roku uległa znacznemu polepszeniu, co znajduje swoją podstawę w znacznym wzroście przychodów z prowadzonej działalności. Wzrost ten związany jest ze zwiększeniem zainteresowania inwestycjami na rynku kapitałowym, co wynikało z kolei z otoczenia skrajnie niskich stóp procentowych i zwiększonej zmienności cen na rynkach finansowych z uwagi na pandemię COVID-19.

IV. Wybrane inicjatywy innych organów krajowych:

1. Komunikat GIIF nr 31 w sprawie działań podejmowanych przez instytucje obowiązane w przypadku realizacji przez klienta transakcji niezgodnych z wiedzą tej instytucji o kliencie, rodzaju i zakresie prowadzonej przez niego działalności (dalej: „Komunikat”)– [\[link\]](#):

- w treści Komunikatu GIIF zwraca uwagę na niektóre przepisy zmienione treścią ostatniej nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu oraz wskazuje na okoliczności uznawane za nieprawidłowe wykonywanie ustawowych obowiązków przez instytucje obowiązane;
- GIIF zwraca również uwagę na praktyczne aspekty działań podejmowanych przez instytucje obowiązane w przypadku realizacji przez klienta transakcji niezgodnych z wiedzą danej instytucji o kliencie oraz rodzaju i zakresie prowadzonej przez niego działalności;
- GIIF nie wyklucza działań kontrolnych wobec instytucji obowiązanych oraz wskazuje na ryzyka związane z niedopełnieniem obowiązków po stronie tych podmiotów.

2. Publikacja Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (dalej: „PUODO”) z dnia 22 czerwca 2021 r. pt. „Transfer danych do państw trzecich zgodny z RODO” – [\[link\]](#):

- PUODO zwraca uwagę na publikację nowych standardowych klauzul umownych dotyczących transferu danych osobowych poza teren Europejskiego Obszaru Gospodarczego (dalej: „SKU”);
- opublikowane SKU dotyczą różnych scenariuszy przekazywania danych, tj.:
 - ◆ przekazywanie między administratorami (moduł I);
 - ◆ przekazywanie przez administratora podmiotowi przetwarzającemu (moduł II);
 - ◆ przekazywanie pomiędzy podmiotami przetwarzającymi (moduł III);
 - ◆ przekazywanie przez podmiot przetwarzający administratorowi (moduł IV);
- decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej nr 2021/914 w przedmiocie SKU weszła w życie z dniem 27 czerwca 2021 r. (art. 4 decyzji);
- jak przy tym podkreśla PUODO w treści opublikowanej informacji: *„zastosowanie nowych standardowych klauzul umownych nie wyłącza konieczności oceny planowanego transferu pod kątem zapewnienia zgodności z wyrokiem TSUE w sprawie Schrems II i ewentualnego wdrożenia środków uzupełniających standardowe klauzule umowne”*.

3. Publikacja Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych z dnia 18 czerwca 2021 r. pt. „Ułatwienie powierzenia przetwarzania danych” – [\[link\]](#):

- PUODO informuje o publikacji standardowych klauzul umownych między administratorami a podmiotami przetwarzającymi (dalej: „SKU”). Decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej nr 2021/915 w tym przedmiocie weszła w życie z dniem 27 czerwca 2021 r.;
- opublikowane SKU są zestawem wzorcowych postanowień umowy powierzenia przetwarzania danych. Dzięki nim administrator, który zamierza powierzyć przetwarzanie danych innemu podmiotowi będzie miał pewność, jak zagwarantować zgodność tego procesu z art. 28 RODO;
- omawiane SKU nie służą do przekazywania danych osobowych do państw trzecich. Do tej kwestii odnoszą się przytaczane wyżej klauzule wprowadzone decyzją wykonawczą nr 2021/914.

V. Wybrane inicjatywy europejskich urzędów nadzoru:

1. EBA publikuje raport dotyczący danych dostarczanych przez dostawców usług płatniczych w zakresie ich gotowości do stosowania SCA w przypadku transakcji płatniczych opartych na kartach w handlu elektronicznym – [\[link\]](#):

- jak stwierdziła EBA, w ciągu ostatnich 9 miesięcy branża odnotowała znaczny postęp w dostosowaniu się do wymogów związanych z silnym uwierzytelnianiem użytkownika (dalej: „SCA”). Postępy te zbiegły się w czasie ze znacznym zmniejszeniem liczby i wartości oszustw w odniesieniu do transakcji płatniczych opartych na karcie w *e-commerce*;
- poczynione postępy odzwierciedlają następujące kluczowe wskaźniki:
 - ◆ **99% akceptantów w UE jest w stanie obsługiwać SCA;**
 - ◆ 94% kart płatniczych w UE jest przystosowanych do obsługi SCA;
 - ◆ 92% użytkowników usług płatniczych jest zarejestrowanych w ramach rozwiązań zgodnych z SCA;
 - ◆ **92% wniosków o uwierzytelnienie w zakresie transakcji płatniczych opartych na kartach w handlu elektronicznym, zgłaszanych przez agentów rozliczeniowych, jest zgodna z wymogami SCA;**
 - ◆ 87% zainicjowanych transakcji płatniczych opartych na karcie w handlu elektronicznym, które zostały zgłoszone przez wydawców, jest zgodna z wymogami SCA.
- EBA dostrzega, że w niektórych jurysdykcjach dostawcy usług płatniczych nadal nie wdrożyli dostatecznie rozwiązań z zakresu SCA.

2. EBA publikuje zmienione wytyczne dotyczące notyfikacji poważnych incydentów w ramach PSD2 – [\[link\]](#):

- zmienione wytyczne optymalizują i upraszczają proces zgłaszania incydentów oraz koncentrują się na incydentach mających znaczący wpływ na funkcjonowanie dostawców usług płatniczych. Szacuje się, że treść zmienionych wytycznych doprowadzi do zmniejszenia obciążeń raportowych po stronie dostawców;

- wprowadzone zmiany obejmują m.in. stworzenie dodatkowego kryterium kwalifikacji incydentu, które dotyczy naruszenia bezpieczeństwa sieci lub systemów informatycznych (ang. *breach of security of network or information system*) oraz zmianę momentu, od którego liczony będzie czas na zaraportowanie incydentu do właściwego organu nadzoru, tj. od chwili zakwalifikowania incydentu jako poważanego (wymagającego notyfikacji), a nie od momentu jego wykrycia;
- **zmienione wytyczne znajdą zastosowanie od 1 stycznia 2022 r.**

3. EBA prowadzi konsultacje w sprawie standardów technicznych dla dostawców crowdfundingowych – [\[link\]](#):

- EBA opublikowała [dokument konsultacyjny](#) dotyczący projektu regulacyjnych standardów technicznych określających informacje, które dostawcy usług crowdfundingowych, oferujący indywidualne zarządzanie portfelem kredytów powinni przekazywać inwestorom w odniesieniu do metody oceny ryzyka kredytowego oraz każdego indywidualnego portfela (dalej: „RTS”). Obowiązek opracowania stosownego projektu został nałożony na EBA w ramach art. 6 ust. 7 rozporządzenia 2020/1503;
- uwagi można zgłaszać za pośrednictwem [strony EBA](#). Termin na ich przesłanie upływa 4 września 2021 r.

4. EIOPA publikuje sprawozdanie na temat zasad zarządzania sztuczną inteligencją (AI) – [\[link\]](#):

- EIOPA zwraca uwagę na popularyzację rozwiązań z zakresu sztucznej inteligencji (AI) w sektorze ubezpieczeń, która obecnie pozwala zakładom ubezpieczeń m.in. na:
 - ◆ przeprowadzanie bardziej szczegółowych ocen ryzyka;
 - ◆ usprawnianie procesów zarządzania roszczeniami;
 - ◆ skuteczniejsze zwalczanie oszustw;
- korzyści wynikające z zastosowania AI mają niebagatelny wpływ na dalszy rozwój sektora ubezpieczeń. Niemniej jednak zdaniem EIOPA zapewnienie uczciwych, niedyskryminujących i przejrzystych zasad funkcjonowania algorytmów AI stanowić będzie wyzwanie dla całej branży;

- EIOPA z zadowoleniem przyjmuje ustalenia konsultacyjnej grupy ekspertów, które zostały zaprezentowane w raporcie i uważa, że stanowią one bardzo cenny punkt wyjścia do lepszego ustalenia granic właściwego wykorzystania AI w ubezpieczeniach. Urząd nadzoru planuje wykorzystać te ustalenia do określenia możliwych inicjatyw nadzorczych w tym obszarze, biorąc pod uwagę bieżące zmiany na poziomie UE związane z cyfryzacją i sztuczną inteligencją.

5. ESMA publikuje nowe Q&A – [\[link\]](#):

- zaktualizowane pytania i odpowiedzi odnoszą się m.in. do ram prawnych wynikających z:
 - ◆ dyrektywy 2011/61/UE w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (tzw. AIFMD) – Q&A dostępne [tutaj](#);
 - ◆ rozporządzenia 2017/2402 w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji – Q&A dostępne [tutaj](#);
 - ◆ rozporządzenia 909/2014 w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych – Q&A dostępne [tutaj](#).

VI. Wybrane inicjatywy innych instytucji zagranicznych

1. Europejska Rada Ochrony Danych przyjęła ostateczną wersję zaleceń 1/2020 w sprawie środków uzupełniających narzędzia przekazu w celu zapewnienia zgodności z unijnym poziomem ochrony danych osobowych – [\[link\]](#):

- opublikowane zalecenia mają pomóc administratorom i podmiotom działającym w charakterze procesorów we wdrożeniu odpowiednich środków o charakterze uzupełniającym, gdy są one niezbędne dla zapewnienia równoważnego stopnia ochrony danych przekazywanych do państw trzecich. Obecna wersja dokumentu uwzględnia zmiany wprowadzone w wyniku uwag otrzymanych w toku konsultacji publicznych;
- jak dostrzega EROD, w przypadku gdy nie można znaleźć lub wdrożyć skutecznych środków uzupełniających, które zapewnią, że przekazywane dane osobowe będą miały zasadniczo równoważny poziom ochrony, nie wolno rozpoczynać ich przekazywania do państwa trzeciego na podstawie wybranego narzędzia przekazywania.

2. Komisja Europejska publikuje projekt nowelizacji rozporządzenia eIDAS – [\[link\]](#):

- opublikowany projekt zawiera propozycje zmian w treści rozporządzenia nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylającego dyrektywę 1999/93/WE (dalej: „**rozporządzenie eIDAS**”);
- pojawienie się projektu jest rezultatem dokonanego przeglądu rozporządzenia eIDAS i jego oceny, w ramach której stwierdzono, że identyfikacja elektroniczna w UE nie wykorzystuje w pełni swojego potencjału. Na chwilę obecną, zgłoszono jedynie część środków identyfikacji elektronicznej, co ogranicza zasięg zgłoszonych systemów identyfikacji elektronicznej do około 59 % ludności UE.;
- na szczególną uwagę zasługuje propozycja wprowadzenia przepisów dotyczących tzw. **europejskich portfeli tożsamości cyfrowej** (ang. *European Digital Identity Wallet*), które mają stanowić produkt i usługę umożliwiającą użytkownikowi przechowywanie danych dotyczących tożsamości, danych uwierzytelniających i atrybutów związanych z jego tożsamością, a także udostępnianie ich stronom ufającym na żądanie dla celów uwierzytelniania online i offline;
- ze względu na treść opracowanego wniosku legislacyjnego, Komisja Europejska wzywa państwa do rozpoczęcia niezbędnych prac przygotowawczych w zakresie stworzenia właściwych narzędzi dla wdrożenia nowych ram europejskiej tożsamości cyfrowej.

3. Komisja Europejska publikuje projekt rozporządzenia w sprawie europejskiego podejścia do sztucznej inteligencji w polskiej wersji językowej – [\[link\]](#):

- założeniem projektowanej regulacji jest określenie ram prawnych dla wykorzystywania sztucznej inteligencji, w tym ustanowienia zharmonizowanych zasad wprowadzania do obrotu, oddawania do użytku i wykorzystywania systemów AI;
- zakres projektowanej regulacji był szerzej omawiany w kwietniowym numerze Newslettera FinTech.

4. Europejski Inspektor Ochrony Danych publikuje opinię w sprawie projektu rozporządzenia w sprawie rynków kryptoaktywów (dalej: „rozporządzenie MICA”) – [\[link\]](#):

- EIOD zwraca uwagę na potrzebę szerszej refleksji nad zagwarantowaniem, aby technologie leżące u podstaw kryptowalut (*blockchain* oraz DLT) były zgodne z obowiązującymi zasadami dotyczącymi ochrony danych. W tym zakresie, EIOD odniósł się do opublikowanej wcześniej opinii do projektu rozporządzenia w sprawie systemu pilotażowego na potrzeby infrastruktury rynkowych opartych na technologii rozproszonego rejestru (tzw. rozporządzenie DLT);

- EIOD ocenił, że obecny kształt projektu rozporządzenia MICA pozwala na uznanie, że emitenci kryptoaktywów posiadają status administratorów danych w myśl przepisów RODO. W celu zwiększenia pewności prawa, EIOD wzywa unijnego prawodawcę do wyraźnego nadania emitentom tego statusu w ramach projektu rozporządzenia MICA;
- EIOD dostrzega ponadto, że emitent kryptoaktywów może być zobowiązany do przeprowadzenia oceny skutków dla ochrony danych, o której mowa w art. 35 RODO.

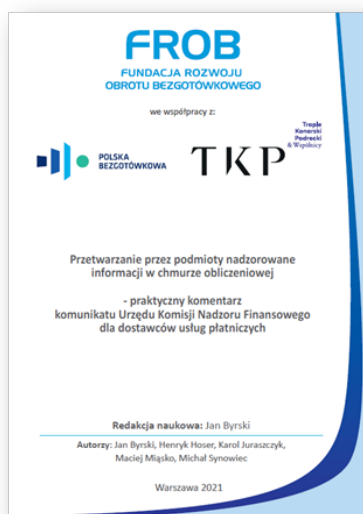
VII. Newsy sektora FinTech – czerwiec 2021:

1. Nowelizacja ustawy o usługach płatniczych w ramach projektu UD52 coraz bliżej. Dnia 25 czerwca 2021 r. odbyła się konferencja uzgodnieniowa – [\[link\]](#).

2. PIU publikuje Standard wdrożeń przetwarzania informacji w chmurze obliczeniowej. W prace zaangażowani byli eksperci naszej Kancelarii – prof. UEK dr hab. Jan Byrski, adw. Henryk Hoser i Michał Synowiec – [\[link\]](#).

3. Duński organ ds. ochrony danych prowadzi konsultacje nad wytycznymi ws. przetwarzania danych na potrzeby marketingu. Uwagi można zgłaszać do dnia 15 sierpnia 2021 r. – [\[link\]](#).

Publikacje:

1. Ukazała się publikacja pt. „Przetwarzanie przez podmioty nadzorowane informacji w chmurze obliczeniowej - praktyczny komentarz komunikatu Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego dla dostawców usług płatniczych”, której autorami są adw. prof. UEK dr hab. Jan Byrski, adw. Henryk Hoser, r. pr. Karol Juraszczyk, r. pr. Maciej Miąsko i Michał Synowiec;

Indywidualna interpretacja Komisji Nadzoru Finansowego jako środek wykładni przepisów prawa regulujących działalność na rynku finansowym w zakresie innowacyjnym

Słowa klucze: indywidualna interpretacja, Komisja Nadzoru Finansowego, prawo finansowe, FinTech

Celem niniejszego artykułu jest analiza trybu, formy oraz skutków prawnych wydawania przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF) indywidualnych interpretacji w zakresie przepisów obowiązujących zasady prowadzenia działalności na rynku finansowym (rozumianym jako branża finansowa). Interpretacje takie pomimo ich charakterystycznych podobieństw do innych form prawa publikacji stanowiącym elementem szczególnej formy działania organu administracji publicznej, nie należy ich traktować jako aktów administracyjnych ani wykładni materialno-prawnej, która umożliwia powołanie istniejącej reguły na podstawie wykładni przepisów prawa. W omawianym przypadku należy rozstrzygnąć, czy wykładnia interpretacyjna wykładni i procedura wydawania przez KNF indywidualnych interpretacji, jest elementem procedury prowadzonej do tego trybu.

1. Wprowadzenie

Tryb składania pism nad wyjaśnieniem do Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) jest trybem, w którym podmiot, który jest zainteresowany działalnością na rynku finansowym, może uzyskać indywidualną interpretację przepisów regulujących działalność na rynku finansowym. Tryb ten jest trybem, w którym podmiot, który jest zainteresowany działalnością na rynku finansowym, może uzyskać indywidualną interpretację przepisów regulujących działalność na rynku finansowym.

Układana przepisy w niniejszym artykule, przywołane pod wykładnią konstytucyjną, przywołane trybami nad wyjaśnieniem (zgodnie z art. 178 § 1 pkt 1 Konstytucji RP) oraz Trybunał Konstytucyjny, niniejszy artykuł zawiera analizę skutków prawnych charakteru trybu nad wyjaśnieniem wykładni przez KNF. Celem niniejszego artykułu jest analiza skutków wykładni interpretacyjnej w trybie nad wyjaśnieniem wykładni przez KNF. Wykładnia interpretacyjna jest trybem, w którym podmiot, który jest zainteresowany działalnością na rynku finansowym, może uzyskać indywidualną interpretację przepisów regulujących działalność na rynku finansowym.

2. W najnowszym numerze Przeglądu Prawa Handlowego (nr 6/2021) ukazał się artykuł Michała Synowca pt. „Indywidualna interpretacja Komisji Nadzoru Finansowego jako środek wykładni przepisów prawa regulujących działalność na rynku finansowym w zakresie innowacyjnym”.

Autorzy:

prof. UEK dr hab. Jan Byrski
 Adwokat, Partner

Michał Synowiec
 Prawnik, Associate

Michał Mrzygłód
 Aplikant adwokacki, Junior Associate

Informacje zamieszczone w niniejszym materiale nie stanowią porady prawnej. Osoby zainteresowane uzyskaniem bardziej szczegółowych informacji dotyczących omawianych kwestii proszone są o bezpośredni kontakt z prawnikami kancelarii Truple Konarski Podrecki i Wspólnicy.

W przypadku pytań zapraszamy do kontaktu:
jan.byrski@truple.pl

